

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2010

JĘZYK UKRAIŃSKI

POZIOM PODSTAWOWY

Klucz punktowania odpowiedzi

MAJ 2010

Część I – rozumienie pisanego tekstu

Nr zad.	Odpowiedzi	Pkt (max 21)
1.	Nr. С. Параджанов був «громадянином Всесвіту», тому що споглядав на оточуючий світ «очима космосу» власної душі. Він був людиною вільною – непередбачуваною і «неймовірною», своєрідним мандруючим в часі актором.	1
2.	Nr. У фільмах Параджанова Україна, Вірменія і Грузія – це більше міфи, ніж реальність. Режисер використовує їх, щоб показати тільки матрицю, яка лежить в основі світової культури.	1
3.	Nr. У Книзі Буття говориться про те, що Господь на початку використав світло, а саме мінливість світла лежить в основі кінематографу. Цей факт надихав Параджанова.	2
4.	Nr. У фільмах Параджанова домінує інтуїтивно-зоровий образ, за допомогою якого режисер конструював новий художній світ, який звертався до чуттєвого начала.	2
5.	Nr. С. Параджанов іронізував і кепкував зі смерті і влади, що ілюструє лист Брежнєву.	1
6.	Дебют – виступ, початок, зачин, вперше, перший раз, прем'єра, перший твір мотлох – непотріб, дрантя, сміття, непотрібне, погане, безякість, безвартісне, неважливе, будь-що манера – стиль, почерк, звичай, звичка значний – важливий, помітний, вагомий, найславетніший, великий, важкий	0–2 1pkt.za 2 poprawnie dobrane synonimy
7.	Nr. О. Довженка, І. Савченка та С. Параджанова не підтримувала радянська влада, забороняла їм творити й ізолювала від решти суспільства.	2
8.	Правильна відповідь – в.	1
9.	3, 4, 5, 12, 9, 11	0–2 1pkt.za 2 poprawnie wskazane akapity
10.	Nr. Його поетичне кіно є не лишень багатовимірним, але також відкритим, оскільки дозволяє глядачеві співтворити кінострічку.	2
11.	кінокадр, мінливість світла, монтаж	1
12.	Nr.: 1. експресивна манера кінохудожника – особлива, передає передусім відчуття героїв 2. метафорична манера кінохудожника – поняття, явища передає за допомогою метафоричних образів	0–2 1pkt.za poprawnie wyjaśnioną frazę
13.	Nr. Заголовок передає головну думку автора статті про становище митця в радянському суспільстві. Внутрішня свобода С. Параджанова і те, що він не боявся виявити своє ставлення до влади в тоталітарній системі становить його головну „вину”.	2

Ча́сть II – писание własnego tekstu

Тема́т 1: Використовуючи пролог до поеми Івана Франка *Мойсей* та пригадуючи зміст цілого твору, зверни увагу на біблійну основу твору та розкрий значення пророка-будителя у процесі переродження етнічної маси в новий тип спільноти.

Lp.	Kryteria	Punktacja max. 22
Argumentacja tematu	1. Інформація про обставини написання поеми “Мойсей” Івана Франка <ul style="list-style-type: none"> • біографія письменника • звернення уваги на політично-суспільну ситуацію України в XIX-XX ст. 	0–3
	2. Біблійна основа поеми <ul style="list-style-type: none"> • звернення до старозавітньої теми пророка і вибраного народу • мотив єгипетської неволі, який трансформується в тему поневоленої України • мотив скрижаль, на яких в поемі Франка замість десяти заповідей записано бути рабом • образ старозавітного пророка Мойсея, останні роки сорокалітньої мандрівки пустелею • конфлікт пророка з народом • сумніви пророка щодо своєї місії, народу і пошуки Бога. 	0–4
	3. Образ пророка-будителя <ul style="list-style-type: none"> • віддає своє життя служінню народові і вищим цінностям • знесилений мандрівкою і переконуванням народу в його покликанні, пророк сумнівається в існуванні Богом обіцяної землі • випробування пророка на пустелі. 	0–4
	4. Образ спільноти <ul style="list-style-type: none"> • спільнота перестає вірити слову пророка, який передає голос Бога • Авірон і Датан як представники спільноти обирають не духовні а матеріальні цінності, які гальмують розвиток цілої групи • бунт проти пророка і Бога, пов’язаний з прагненням закорінитися на одній території • відмова від універсальних цінностей призводить до зневіри і духовного каліцтва. 	0–3
	5. Переродження етнічної маси в новий тип спільноти і роль пророка <ul style="list-style-type: none"> • пророк не тільки виводить народ з неволі, вказує шлях на пустелі, віщує майбутнє, але також пригадує молодому поколінню історію вигнання і роль Бога • свідомість власного покликання і пам’ять про минуле перетворюють етнічну масу в народ • пророк, з яким у пролозі ототожнюється автор, підкреслює, що самовизначення народу залежить від сили духа, яка гартується у вогні історії • герой Франка відрізняється від біблійного тим, що вірить більше в силу і дух народу, а не в Слово Бога. Це прирікає пророка на зневагу в народі і те, що він не може ввійти з ним до обітваної землі. 	0–4

6.	<p>Сформулювання висновків</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За допомогою образу Мойсея І. Франко виражає основні віхи формування народу, цінності, які допомагають йому пройти випробування часу. Звертаючись до традицій романтизму в зображенні пророка-будителя, письменник створює понадчасовий образ мислителя, свідомого громадянина, який бере участь в формуванні історії свого народу і водночас причиняється до творення універсальних цінностей. 2. Звернення уваги на проблему відношень між пророком і народом а також на значення цінностей в процесі формування народу. 3. Спроби розкриття конфлікту між пророком і народом. 	<p style="text-align: center;">0–4</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p>
2. Мова	Kryteria oceniania języka i kompozycji	27 pkt
а) Синтаксис і флексія	Правильний та несхематичний синтаксис і флексія.	9
	Правильний синтаксис і флексія.	7
	Загалом правильний синтаксис і флексія.	5
	Мова в основному правильна, попри наявність синтаксичних і флексійних помилок, не порушується її комунікабельність.	3
б) Лексика, фразеологія і стиль	Багатий і різноманітний лексичний запас, правильна фразеологія, індивідуальний стиль.	10
	Загалом достатній лексичний запас, правильна фразеологія, комунікабельний стиль.	7
	Загалом достатній лексичний запас і комунікабельний стиль.	4
в) Орфографія, пунктуація	В основному безпомилкова орфографія.	4
	Спорадичні орфографічні помилки.	2
	Численні, в основному другорядні орфографічні помилки, а також пунктуаційні.	1
3. Композиція	Підпорядкована інтерпретаційному задумові, внутрішньо цілісна, логічна.	4
	Внутрішньо цілісна, послідовна в графічному оформленні (відокремлення трьох основних частин).	2
	Загалом цілісна, вказує на спроби упорядкувати думку.	1

Temat 2: На основі наведеного уривку повісті Івана Нечуя-Левицького *Кайдашева сім'я* і твору в цілому, розкрий спосіб зображення головних чоловічих та жіночих образів.

Lp.	Kryteria	Punkcja max. 22
Argumentacja tematu	1. Інформація про І. Нечуя-Левицького <ul style="list-style-type: none"> • звернення до біографії письменника • загальна характеристика творчості в контексті епохи • місце соціально-побутової повісті <i>Кайдашева сім'я</i> в українській літературі. 	0–2
	2. Ситуація героїв і причини конфлікту в повісті <ul style="list-style-type: none"> • ворожнеча між членами родини • село після скасування панщини (Кайдашиха та її діти) • соціальне розшарування, поділ на бідних і багатих (Мелашка і Мотря) • конфлікт між поколіннями і його причини (різне розуміння проблем праці, добробуту, підпорядкування, патріархальних цінностей) • значення волі та її вплив на формування самосвідомості героїв. 	0–3
	3. Нр.: Жіночі образи Марія Кайдашиха <ul style="list-style-type: none"> • представляє покоління кріпаків • в її стосунках з найближчими віддзеркалюється те, як ставилися до неї пани • на думку героїні, її вік і заслуги перед родиною і панами дозволяють їй вимагати від інших поваги і керувати іншими • основні риси характеру напр.: нарікання, сварливість, брехливість, несправедливість, удавання, скупість, егоїзм і т.д. • гіперболічність в зображенні негативних рис, а також сама зовнішність героїні приховують її трагічне минуле. Мотря – дружина Карпа <ul style="list-style-type: none"> • молода жінка, походить із заможного роду • спочатку підкоряється Кайдашисі, але згодом бунтується і налаштовує проти батьків свого чоловіка (відділяються від батьків) • свариться не тільки з Кайдашихою, але також з Мелашкою, шкодить їм, ніколи не змінює своєї думки. Мелашка – дружина Лавріна <ul style="list-style-type: none"> • молода жінка, походить з бідної родини і Мотря разом з Кайдашихою їй про це завжди нагадують • життя у Кайдашів перетворило її зі скромної дівчини в сварливу молодицю • її особливою формою бунту проти Кайдашів і Мотрі була подорож до Києва. 	0–6

4.	<p>Нр.: Чоловічі образи Кайдаш – голова родини</p> <ul style="list-style-type: none"> • безхарактерний, у всьому підкоряється дружині • забобонний більше, ніж релігійний • ніхто в родині не прислухається до його думки (ситуація з Карпом) • шукає забуття в горілці, через яку і помирає. <p>Карпо – старший син Кайдашів</p> <ul style="list-style-type: none"> • замкнутий в собі, впертий, мовчазливий • неслухняний, противиться батькові • господарний, що дозволяє йому зайняти в селі позицію сотника • у всьому підпорядковується дружині • обставини в родині штовхають його до п'янства. <p>Лаврін – молодший син Кайдашів</p> <ul style="list-style-type: none"> • спочатку це весела і дещо романтична молода людина • переживає метаморфози і стає таким, як його брат • підпорядковується своїй дружині • воює з Карпом і Мотрею • піклується про стару Кайдашиху. 	0–6
5.	<p>Порівняння жіночих і чоловічих образів</p> <ul style="list-style-type: none"> • жіночі образи колоритні і динамічні (Мотря і Мелашка) на відміну від чоловічих, які майже статичні, завжди перебувають на другому плані • жінки рішучі і відважні, тоді як чоловіки загалом слухняно виконують їхню волю • жінки не тільки виконують домашню роботу, але також перебирають ініціативу в організації життя родини, що належало б до обов'язків чоловіків. 	0–1
6.	<p>Сформулювання висновків</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. І. Нечуй-Левицький в соціально-побутовій повісті за допомогою яскравих жіночих і дещо пасивних чоловічих образів показує нові явища в українському селі після скасування панщини, а також конфлікти між новим і старим поколінням селян. 2. Звернення уваги на зображення героїв. 3. Спроби розкриття проблеми. 	<p>0–4</p> <p>2</p> <p>1</p>
2. Мова	Kryteria oceniania języka i kompozycji	27 pkt
а) Синтаксис і флексія	Правильний та несхематичний синтаксис і флексія.	9
	Правильний синтаксис і флексія.	7
	Загалом правильний синтаксис і флексія.	5
	Мова в основному правильна, попри наявність синтаксичних і флексійних помилок, не порушується її комунікабельність.	3
б) Лексика, фразеологія і стиль	Багатий і різноманітний лексичний запас, правильна фразеологія, індивідуальний стиль.	10
	Загалом достатній лексичний запас, правильна фразеологія, комунікабельний стиль.	7
	Загалом достатній лексичний запас і комунікабельний стиль.	4

в) Орфографія, пунктуація	В основному безпомилкова орфографія.	4
	Спорадичні орфографічні помилки.	2
	Численні, в основному другорядні орфографічні помилки, а також пунктуаційні.	1
3. Композиція	Підпорядкована інтерпретаційному задумові, внутрішньо цілісна, логічна.	4
	Внутрішньо цілісна, послідовна в графічному оформленні (відокремлення трьох основних частин).	2
	Загалом цілісна, вказує на спроби упорядкувати думку.	1